

PROKURATUUR

Liisa-Ly Pakosta
Justiits- ja Digiministeerium
info@justdigi.ee

Teie: 04.06.2025 nr 8-1/4840-1

Meie: 06.06.2025nr RP-1-6/25/6536

Arvamus välislepingu eelnõule vanglakaristuste täideviimiseks Eestis

Lugupeetud justiits- ja digiminister

Prokuratuur tänab võimaluse eest kooskõlastada välislepingu eelnõu, millega võimaldatakse Eestis täide viia Rootsi Kuningriigis mõistetud vanglakaristusi (nn vanglarendi eelnõu). Välislepingu sõlmimise eesmärk on luua Eesti kinnipeetavate arvu vähenemise tõttu kasutamata hoonete ülalpidamiskulude kandmise asemel nende katteallikas ja võimalus saada riigieelarvesse lisavahendeid vähemalt 30 mln euro ulatuses.

Prokuratuur leiab, et kokkuleppe seletuskirja punktis „Mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele“ alates lk 82 pole kirjeldatud adekvaatselt mõju prokuratuuri tegevusele ja ressursile ega kohtueelse menetleja ressursile. Paratamatult hakkavad need isikud vanglas kuritegusid toime panema nagu praegu Eestis olevad teised kinnipeetavad. Ükski seleksioon seda täielikult ei välista. Tekivad erimeelsused valvuritega, omavahelised tülid, üritatakse keelatud aineid vanglasse hankida jne.

Kohtueelse uurimise peab neis asjus ikkagi läbi viima Eesti, selleks kulub nii uurijate kui prokuröri ressursid eeluurimise juhtimiseks ja vajadusel süüdistuse esindamisel. Ei saa loota, et see menetluste hulk oleks tühine, kui jutt on ligi 600 kinnipeetavast. Suur mõju on ka Tartu Maakohtu ressursile. Lisaks tuleb arvestada tõlkimiskuluga, sest ükski neist isikutest ei oska eesti keelt, tõlki on vaja selliste keelte tõlkimiseks, mille tõlke Eestis on ülinapilt - rootsi keel, araabia keel jm. Tõlkida on vaja menetlustoiminguid, hiljem kõiki tõendeid, vajadusel ka kaitsja abi. Kõik need kulud tuleb katta Eesti riigil.

Kokkuleppe artikkel 9 sätestab koostöö Eesti ja Rootsi ametivõimude vahel. Siiski on selle sätte järgi esmajärjekorras menetleja Eesti, sest kuritegu on toime pandud Eesti territooriumil. Igas asjas eraldi kokku leppimine tekitab omakorda haldus- ja menetluskoormust, eriti kuna mingeid selgeid kriteeriume pole.

Praegu ei ole vanglas toimuvate kuritegude menetlemise kasvuga võimalik Lõuna Ringkonnaprokuratuuris arvestada, mistõttu tuleks nende juhtumite lahendamine Lõuna-Eesti inimeste turvalisuse arvelt st, et mingi osa kohalikke kuritegusid jääb uurimata. Olemasolevate prokuröride tööjõust selliste menetluste lisandumisel ei piisa.

Kokkuleppe seletuskirja kohaselt ei pruugi Rootsi kinnipeetavad tegelikult osata piisavalt või üldse inglise keelt. Ka Rootsi elanikkonna üldisest heast inglise keele oskusest ei saa automaatselt järeldada Rootsi kinnipeetavate head inglise keele oskust või nende kinnipeetavate

RIIGIPROKURATUUR

Wismari 7 / 15188 TALLINN / 694 4400 / info@prokuratuur.ee / www.prokuratuur.ee
Registrikood 70000906

inglise keele oskust, keda soovitakse Eestisse vanglakaristust kandma saata. Vanglateenistus võtab kasutusele meetmed keelebarjääri ületamiseks, sh palkab keeleoskusega ametnikke ja kasutab võimalikke tõlkerakendusi ja tõlgi abi. Prokuratuur märgib, et Eesti Vabariigi põhiseaduse § 52 sätestab, et riigiasutuste ja kohalike omavalitsuste asjaajamiskeel on eesti keel. Välisvangide Eestisse saatmisega vähendatakse eesti keele kasutamist Tartu Vangla töös ja muudetakse inglise keel põhiliseks töökeeleks. Kokkuleppega sätestatakse töökeel kogu vangla asjaajamisele, kuigi kogu asjaajamine ei puuduta ka Rootsi vange.

Prokuratuuri muud märkused ja kommentaarid eelnõu osas:

Kokkuleppe artikkel 8 (Eesti vanglateenistuse pädevus ja kohustused) lõige 1

Kokkuleppe tõlkes eesti keelde on punktis f korratud sõna „Eesti“ kahekordselt.

Kokkuleppe artikkel 11 (Eesti läbiviidav väidetavate kuritegude uurimine) lõige 2

Prokuratuur soovib kõnealusesse lepingu artiklisse lisada menetlusosalisena ka kannatanud või sõnastada artikkel „kinnipeetavate kui menetlusosaliste ülekuulamised“, et vältida tarbetuid vaidluseid.

Kokkuleppe artikkel 14 (Keel ja õigus teabele) lõiked 3 ja 4

Artiklist ei selgu, kelle kulul tõlkimine toimub. Lisaks pöörab prokuratuur tähelepanu asjaolule, et teadaolevalt peavad Rootsi menetlusasutused menetlustesse kaasama vähemalt 120 erineva keele tõlke ning selliste tõlkide leidmise võimekust Eestil olla ei pruugi või on see märkimisväärselt kulukas. Otstarbekas oleks juba lepingu sõlmimisel kokku leppida, et tõlkekulud katab Rootsi. Samuti võiks Rootsi tagada tõlkide leidmise.

Kokkuleppe artikkel 25 (Põgenemine)

Vaidluseid võib tekitada artikli lõige 4. Kui kinnipeetav, arestialune või vahistatu põgeneb, alustatakse vältimatult siseriiklikku kriminaalmenetlust KarS § 328 tunnustel. Kas Rootsi ametiasutustel lasub vastutus nt tagaotsimismääruse väljastamise osas?

Kokkuleppe artikkel 48 (Rootsi personali puutumatus) lõiked 1 ja 2

Prokuratuuri hinnangul jääb segaseks, kas ja kuidas on puutumatus küsimus seotud kriminaalmenetlusega.

Kokkuvõtvalt toetab prokuratuur esitatud eelnõud vaid sel juhul, kui meie märkustega arvestatakse.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Astrid Asi
riigi peaprokurör